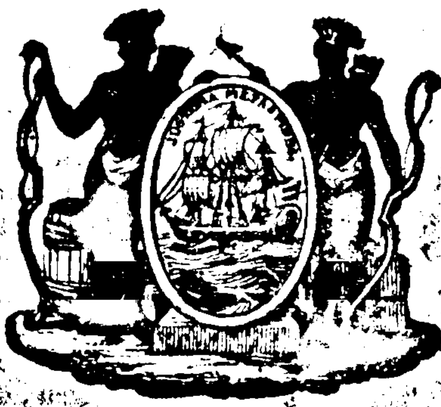
N°. 4.

Zaturdag,

A°. 1848.

8 Januarij.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements Secretarie.

PARAMARIBO, *den 5 Januarij* 1848.

(808) Alzoo F. G. HENKEL, eigenaar der Plantagie *Montrésor*, zich aan het Gouvernement heeft geadresseerd met verzoek om de Slavenmagt van die Plantagie, van den naam van dat Effect af- op dien van de Plantagie *George Hendrik* half aandeel, aankomende G. C. HENKEL geboren VOGT over te doen schrijven.

Zoo worden degenen, die vermeenen mogten redenen van bezwaar daartegen te hebben, in de gelegenheid gesteld, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie aanteekening ter Gouvernements Secretarie te doen.

De Gouvernements Secretaris a. i.,
J. Æ. LISMAN.

Gouvernements Secretarie.

PARAMARIBO, *den* 5 *Januarij* 1848.

De Gouvernements Secretaris a. i., daartoe bij afwezigheid van den Administrateur van Financien, door Zijne Excellentie den Gouverneur dezer Kolonie geautoriseerd, biedt bij inschrijving aan:

Het repareren en weder in goede orde brengen, binnen den kortst mogelijken tijd, van de IJZEREN-KRAAN staande achter het Waag-Gebouw.

Zullende de verzegelde inschrijvingsbilletten daartoe, ter Gouvernements Secretarie worden aangenomen tot Zaturdag den 8sten dezer maand, des middags ten 12 uren.

De Gouvernements Secretaris a. i. voornoemd,
J. Æ. LISMAN.

Gouvernements Secretarie.

PARAMARIBO, *den* 7 *Januarij* 1848.

(827) BENOIT COURTOIS heeft op heden aanteekening gedaan van zijn voorgenomen vertrek uit deze Kolonie.

De Gouvernements Secretaris a. i.,
J. Æ. LISMAN.

TRANSPORTEN.

(877) Den 24sten December 1847. P. DE MARCHI, aan F. R. BENESCIA, van het Huis en Erf, op *Combé*, O. W. La. A. No. 41, 1e. B. W. No. 79.

Den 28sten. JUSTINA EL. VELS, aan HENDRINA MARIA GOTSCHIN, als moeder en wettige voogdesse over hare minderjarige kinderen LOUIS en GEORGE GOTSCHIN, van het Huis, Erf en verdere Bijgebouwen, aan de *Joode Breede Straat*, O. W. La. D. No. 146., N. W. La. C. No. 67.

Den 29sten. JAMES ROBERTSON, mede erfgenaam van wijlen JAMES ROBERTSON en van GEORGE ALEXANDER ROBERTSON, aan JOHANNA MARIA CHRISTINA VAN ONNA, van *een zesde* aandeel in de Katoen-Plantaadje *Johanna Maria* c. a, aan het Opper-district *Nickerie*, vroeger bekend onder Lot No. 218.

Idem. Dezelve, in relatien voormeld, aan dezelve, van *een zesde* aandeel in het Huis en Erf, aan de *Saramacca Straat*, O. W. La. D. No. 546, N. W. La. E. No. 50.

Den 4den Januarij 1848. IS. DE CAPADOSE, aan G. H. LUBBE BAKKER, van het Erf en Gebouwen, aan de *Joode Breede Straat*, N. W. La. C. No. 94, O. W. La. D. No. 2, alsmede een gedeelte van het Erf bekend onder N. W. La. C. No. 95, O. W. La. D. No. 1.

Den 5den. HERNSTE WARNIKE, aan S. HIJMANS, zich schrijvende S. L. HIJMANS, van de *helft* in het Erf en Gebouwen, aan de *Steenbakkerij Straat* N. W. La. C. No. 151, O. W. La. C. No. 321.

Paramaribo, den 5 Januarij 1848.
De Griffier van het Geregtshof,
A. VAN MEERTEN.

Paramaribo 6 Januarij 1848.

PRONUNTIATIE VAN DICTUMS

bij het Collegie van Commissarissen voor het Departement der *Onbeheerde Boedels*, op Zaturdag den 8sten dezer, des voormiddags om *negen* uren, van de Boedels JOHN WILKENS en vóór overledene Huisvrouw SOPHIA HENRIETTE VAN THOL en SAVORY FORBES.

De Secretaris.
(839) F. C. COBLIJN.

Paramaribo 6 Januarij 1848.

(838) Alzoo CASPER OLMENBOOM zich aan het Collegie van Commissarissen voor het Departement der *Onbeheerde Boedels*; heeft geadresseerd, verzoekende voorloopige uitbetaling zijner vordering tot laste der Plantaadje *Herstelling*, aangekomen hebbende den Boedel wijlen JOHN BENT; zoo wordt daarvan mits deze aankondiging gedaan ingevolge art. 4 der Publicatie van den 5 December 1848 G. B. No. 8.

De Secretaris,
F. C. COBLIJN.

(881) De waarnemende Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal over *een* jaar en *zes* weken dag en datum nader te bepalen publiek bij Executie verkoopen:

Een *derde* aandeel in de Plantaadje *NOVAR*, cum annexis gelegen in het Opper-district *Nickerie* aankomende EDUARD RICKETTS, op den 18den December 1847 onder Sequestratie gebragt.

Paramaribo, den 5. Januarij 1848.
A. DE RANDAMIE.

(785) SEQUESTERS der Plantaadje *Sarah*, bieden bij inschrijving te koop aan:

42 Balen KATOEN,

waarvan de inschrijvings-billetten zullen worden aangenomen ter Griffie van het Geregtshof tot Maandag den 10den dezer des morgens ten *negen* ure, het hoogste bod goedgekeurd zijnde, zal het Katoen dadelijk na de toewijzing ter Lands Waag alwaar hetzelve inmiddels kan worden bezigtigd, moeten worden ontvangen.

Paramaribo, den 5 Januarij 1848.

Schutterij van Paramaribo.

Eerste Oproeping.

De *Commissie van Inschrijving en Vrijstelling* voor en van de *Schutterij*, roept bij dezen op, alle vrije Mannelijke Ingezetenen, welke bewijsselijk aan *Paramaribo* woonachtig zijn, immers zich aldaar bewijsselijk ophouden, of hun verblijf hebben, voor zoo verre zij namelijk op den *eersten* Januarij 1848 den vollen ouderdom van *achttien* jaren bereikt hebben en hun *vijftigste* nog niet zijn ingetreden, welke niet reeds in de Schutterij zijn ingelijfd, van welken rang, staat of orde zij ook zijn mogen, zonder onderscheid of zij vermeenen mogten, al dan niet tot de vrijgestelde te behooren, met uitzondering nogtans van zoodanige, welke volgens artikel 3 van het Reglement voor de Schutterij, gearresteerd den 31sten December 1835 en 13 Mei 1836, van de persoonlijke dienst bevrijd of van schriftelijke FINALE VRIJSTELLING van de Commissie voorzien zijn.

Wordende bij deze herinnerd aan Art. 5 der Wet van 13 Mei 1836, (Gouvern. Blad No. 7) waarbij degenen, welke aan de Oproepingen geen gehoor hebben gegeven, zullen gestraft worden met eene geldboete van niet minder dan VIJFTIG en niet meer dan HONDERD Gulden, of wel met eene gevangenzetting van niet minder dan TIEN dagen en niet langer dan EEN maand.

Zij zal hare *eerste Zitting* continueren in het locaal van de Burger-Hoofdwacht aan den *Ouden Oranjetuin*, van 's morgens 9 tot 12 uren, op Dingsdag den 11den dezer, voor de personen wier namen aanvangen met de letters P. tot en met Z.

De voor de Commissie verschijnenden zullen de Letter en het Nummer hunner woonplaats en den naam der Straat moeten opgeven.

Paramaribo, den 6 Januarij 1848.
Namens de Commissie voornoemd,
S. M. BROMET,
fung. Secretaris.

*** De ondergeteekende verwittigt bij deze alle VOERTUIGHOUDERS om ingevolge Publicatie dd. 27 Februarij en 29 Maart 1815 hunne *Wagens* en *Karren* op Zaturdag den 15den dezer maand, op 's Landsgrond *Boniface* te doen brengen, om gemerkt te worden.

Paramaribo, den 6 Januarij 1848.
De Directeur van 's Landsgrond Boniface,
H. SCHENKEL.

Burgerlijke Stand.

Van den 4den tot en met den 31sten December 1847, zijn ingeschreven, als:

BEVALLEN,

Den 1sten December 1847. Isabella Elisabeth Mac Lenan, dochter. / Den 3den, Jacoba Gesina van Oudshoorn, echtg. van Johann Hendrik Eping, zoon en dochter. / Den 6den, Bebé van der Meer, dochter. / Den 7den, Georgina Charlotte Vogt echtg. van Friederich Gustav Henkel, dochter. / Den 8sten, Maria Elsdijk, zoon. / Idem, Je-

hanna Maria Theodora van Leeuwarde, d. Den 10den, Judith de Vries, echtg. van Isak Abraham Alexander Salomons, d. Den 11den, Elisabeth Maria Kerster, zoon. Den 12den, Johanna Elisabeth Bänffer, dochter. Den 14den, Jacoba Sara Stuger, echtg. van Johan Hendrik Reijeg, zoon. Idem, Clasina Wilhelmina de Vries, d. Den 15den, Jacoba Hendrina van Gardo, zoon. Den 16den, Elisabeth Petronella van Ommeren, d. Den 18den, Gerhardina Terhei, z. Den 19den, Louisa Maria Catharina Sanches, dochter. Idem, Cornelia Deest, dochter. Idem, Elisabeth Jacoba Goedman, dochter. Den 20sten, Elisabeth Eleonor Cummings, echtg. van Henry Charles Johannes Slengarde, dochter. Den 21sten, Frederica Rustveld, dochter. Den 22sten, Maria Anoinette Thijm, echtg. van Barend Lugard, zoon. Den 24sten, Christina Servas, dochter. Idem, Josephina Elisabeth Delmonte, zoon. Den 25st. Elisabeth Johanna Arduin, dochter. Idem, Dorothea Christina Samson, dochter. Den 26sten. Sophia Kleiberg, zoon. Idem, Roxanna Mazen, dochter. Den 28sten, Keetje Terens, zoon. Idem, Jacoba Wilhelmina de Bije, zoon. Den 29sten Anna Hendrica Straman, zoon. Den 30sten, Anna Tijndaal, zoon. Idem, Petronella Elisabeth Steffens, d. Den 31sten, Helena Alyda Hoffman, dochter. Idem, Elisabeth Margaretha Brandon, dochter.

OVERLEDEN:

Den 1sten, Maria Elisabeth Axcon, echtg. van Jan Brouwer, 50 jaren. Den 3den, Elisabeth David Samson, echtg. van Jacob Juda, 44 j. Den 4den, Johanna Dorothea Norman, wed. van wijlen Isak van der Does, 71 jaren. Idem, Arnoldus Johannes Baptiste Schorpion, Korporaal bij het Batt. Jagers No. 27, 23 jaren en 7 m. Den 6den, Arie Julius Marinus, zoon van Johanna Francina Mazer, 3 jaren. Idem, Christiaan Frederik Abraham Beck, 27 jaren, 11 m. en 17 dagen. Den 11den, George Louis, zoon van Nicolaas Albertus van Amson en Hendrica Maria Magdalona Stenhuijs, 1 jaar en 1 maand. Den 13den, Joannes Theodorus Fockinck, echtg. van Henriette Philippina Schmidt, 49 jaren. Den 14den, Julius Laurens, zoon van wijlen Frederica Henrietta Lopes, 1 jaar en 2 maanden. Idem, Anna Maria Elisabeth van Geesteren, 20 jaren en 11 maanden. Den 15den, Elisabeth Helena Comvalius, 24 jaren en 10 maanden. Den 16 Johan Julius, zoon van Johanna Clasina Elisabeth Helper, 9 maanden. Idem, Joseph Carel Fernandes, 45 jaren. Den 18den, Jan van Herk, echtg. van Joccsina Elisabeth Constance Zwavel 36 jaren. Den 21sten, Jacob Friderich Baitinger, Matrozen 1e. klasse aan Boord Z. M. Korvet *Ajax*, 39 jaren. Den 23sten, Christina Susanna Donné, 8 jaren, 1 maand en 23 dagen. Den 25sten, Jacob Jan Muntz, echtg. van Maria Elisabeth Hoth, 50 jaren. Idem, Benjamin à Cohen, echtg. van wijlen Rebecca Abarbanel, 75 jaren. Den 26sten, Etienne Carel Louis, zoon van Johanna Jacoba Meijer, 12 jaren en 9 m. Den 27sten, Dirk Verweijen, Jager bij het Batt. Jagers No. 27, 39 j. (verdronken.) Den 31, Meijer Gomperts Heilbron, echtg. van Sallij Oliviera, 39 jaren.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 6den dezer, de schoener *Jan Ernst*, Kapt. H. Evertsz van Curaçao, hebbende 16 dagen reis, Passagiers: H. Roijer Med. Dr., Echtgenoot en 2 kinderen.

VERVOLG van het stuk:
Over het ONVOLDOENDE DER CENTRALE FABRIEKEN ten opzigte van den algemeenen vooritgang der Nijverheid in de Koloniën.
Over de noodzakelijkheid eener MODEL-FABRIEK, om op eene zekerder en algemeener wijze dit doel te bereiken.

Een nieuw instrument is een meer of min kunstig uitgedacht werktuig, het voordeel vereenigende, of gedeeltelijk bezittende, om minder kostbaar in de plaatsing, en van eene eenvoudigere behandeling te zijn, dan dat, welke hetzelve vervangt. Maar tot dat er nieuwe beginselen van fabriekaadje zijn vastgesteld, moeten dezelve die beginselen vereenigen, welke het vorig werktuig bezat, en zoo als wij gezegd hebben, zijn deze beginselen bij de Kolonisten in het duister of onbepaald gebleven; hunne keus is daarom ook onbepaald gebleven, en zij zijn zonder *Ingenieurs*, welke de stof die zij bewerken, kennen, — de brandstof waarvan zij zich bedienen, de localiteit die zij beslaan, om hunne keus zoowel als de opzetting der toestellen, te kunnen regelen: zij worden slechts geholpen door Machinisten, die zeer kundige werklieden kunnen zijn, maar die de volstrekt noodzakelijke kennis missen, om deze werkzaamheden te besturen, en dezelve naar omstandigheden, te wijzigen, die in hun eigen voordeel handelen door de oude werktuigen te doen afschaffen, om nieuwen te kunnen oprigten. De daadzaken naauwkeuriglijk bepalende, zeg ik, wanneer de beweger de vereischte kracht bezit, van welken aard dezelve ook zij, zoo zal de molen onder dezelfde omstandigheden geplaatst, ook hetzelfde uitwerksel opleveren. Maar wie kan in de Koloniën over de kracht der beweger oordeelen, en wie is de werktuigkundige, wien men deze vraag voorstelde, die niet antwoorden zal, dat de loop van het water, te zwak is; dat men de beweger veranderen moet, en *stoomkracht* bezigen, en zoowel het stelsel der beweger als die der molen veranderen moet, om zijne voortbrengselen en handwerk te kunnen afzetten, zonder dat daardoor eenige spaarzaamheid voor den eigenaar ontstaat, dat is te zeggen, eene schadeloosstelling door de resultaten verkregen wordt.

De successivelijk ingevoerde verbeteringen, hebben geene *gelijke* resultaten kunnen voortbrengen. Het oprigten van molens door stoom gedreven in fabrieken die eene groote ontwikkeling van fabriekaadje en eene zwakke beweger hadden, zijn noodwendige en voordeelige uitgaven geweest. Daarentegen zijn die, welke in eene fabriek geplaatst zijn, waarvan de fabriekaadje van weinig belang was, en alwaar door goede schikkingen, de beweger volstaan kon, niet alleen eene nuttelooze, maar nadeelige uitgave geworden.

De *wipketels* (*chaudieres à bascule*) enz. en zoo vele andere kooktoestellen, hebben naar de plaatsgesteldheid, en zelfs in verscheidene gevallen, door het saizoen, de invloed der winden (die door hunne uitzetting en rigting de trekking verhinderen, door boven in den schoorsteen te spelen, of wel de trekking te sterk maken, door in de rigting der aschplaats te werken,) verschillende resultaten opgeleverd, en waarvan men zich geene rekenschap wist te geven. Zij zijn door denzelfden persoon opgezet geworden, door dezelfde werklieden geleverd, enz., en nogtans waren de resultaten ongelijk. De schuld lag dus aan den suikerkoker of aan de inrigting der stookplaatsen, of aan den aard van het rietsap, het welk men behandelde. In dit geval, werd de Machinist of werktuigkundige onbevoegd, en kon alleen door hem, die van deze zaken kennis had eene oplossing gegeven worden. Ook zag men achtereenvolgend elk dezer deelen behandelen, zonder zich te wenden naar dat, hetwelk verbetering behoefde. Zag men niet dikwijls de uitkomst eener eerste verbetering, nog nadeeliger worden dan te voren, omdat de grondregelen om stookplaatsen te construeren, zoowel als die van de zamenstelling van het rietsap, geheel onbekend waren. Diezelfde toestellen beantwoordden in *Frankrijk* volkomen, er was dus geen ander middel naar hun slechte uitwerksel een onderzoek te bewerkstelligen, dan aan die gedeelten waaraan ik de oorzaak van hunne slechte uitkomst toeschrijf: het werktuig was dus in zich zelf goed, en het kan niet anders dan op de plaats zelve zijn, de oorzaak van het kwaad opte sporen, om dezelve te kunnen verhelpen.

Ik meen aldus de oorzaken te hebben ontwikkeld, die op eene zoo onregelmatige wijze, de resultaten der nieuwigheden in de Koloniën, zoo verschillend hebben doen plaats grijpen; en gevorderd te zijn, om het spaarzaamst en beredeneerdst middel te vinden, deze zwarigheid voortekomen: want, het lijdt geen twijfel, dat de fabriekaadje in de Kolonien in de kindschheid der kunst is; maar welk is het zekerst en krachtdadigst middel om dezelve uit dien stand van zaken te redden? Geen derzelve, zoo als het mij voorkomt, vereenigt alle deze voordeelen zoo volkomen en uitvoerbaar, als *het daarstellen eener Model fabriek, bestuurd door iemand, die van alle takken der koloniale Nijverheid, kennis heeft.*

En inderdaad, is eene Model-fabriek geenszins strijdig, met de daartestellen Centrale-fabrieken; alleenlijk door de grondbeginselen der fabriekaadje onder het bereik van een ieder te stellen, vermeerdert dezelve deze verdeeling van het werk; vernietigt de monopolie van de laatsten, en werkt mede, om de kosten van opzetting zoowel als van het handwerk, te verminderen. Derhalve laat dezelve aan de *Centrale-fabrieken* de voordeelen welke dezen voor de scheepvaart en de schatkist kunnen opleveren; en in dit opzigt zelf, worden de banden die het moederland aan hare kolonien hecht, nauwer toegehaald, door de successivelijke verbeteringen die door een ieder kunnen ingevoerd worden, gemakkelijk te maken. — waardoor op eene onbepaalde wijze de scheepsvracht en de lands inkomsten vermeerderd worden, en gelijkelijk de toepassing van het verderfelijk stelsel eener verblinde menschenliefde vertraagd wordt, die deze hulpbronnen zoude vernietigen, welke men des te meer zal trachten te behouden, naar mate dezelve belangrijker worden, en moeijelijker zouden te vervangen zijn.

(*Het vervolg hierna.*)

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam:

Het Schip *Amicitia*, Kapt. Weijgers; adres bij Gisius en Co.

Het Schip *Hilegonda Ida*, Kapt. A. Hendriks; adres bij C. J. Leijsner.

Het Schip *Lodewijk Antonie*, Kapt. Spekman; adres bij C. J. Leijsner.

Het Schip *Nathalie*, Kapt. N. Nielsen; adres bij L. D. J. van Bommel.

Te Paramaribo bij J. J. ENGELBRECHT.